

Č. j.: MPSV-2025/82574

Žádost o poskytnutí informace dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím – vyplácení důchodů u bývalých příslušníků bezpečnostních sborů pobírajících výsluhový příspěvek a přiznávání invalidního důchodu.

Dotaz ze dne 3. 4. 2025

Ministerstvo práce a sociálních věcí (dále jen „MPSV“) obdrželo dne 3. 4. 2025 podání, ve kterém podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, požadujete informace týkající se vyplácení důchodů u bývalých příslušníků bezpečnostních sborů pobírajících výsluhový příspěvek a přiznávání invalidního důchodu.

K Vaším dotazům sdělujeme:

Předně je třeba upozornit na to, že podle § 3 odst. 3 ZSPI, *se informací pro účely tohoto zákona rozumí jakýkoliv obsah nebo jeho část v jakékoliv podobě, zaznamenaný na jakémkoliv nosiči, zejména obsah písemného záznamu na listině, záznamu uloženého v elektronické podobě nebo záznamu zvukového, obrazového nebo audiovizuálního*. Dle § 2 odst. 4 ZSPI se povinnost poskytovat informace netýká dotazů na názory, budoucí rozhodnutí a vytváření nových informací.

S ohledem na výše uvedené Vaše žádost není v souladu se ZSPI. Odpověď vyjadřuje názor, případně vytvoření nové informace a v rámci ZSPI by musela být s odkazem na § 2 odst. 4 ZSPI rozhodnutím odmítnuta, proto MPSV Vaše podání vyhodnotilo dle skutečného obsahu jako běžný dotaz dle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), a v rámci zásady dobré správy (§ 8 odst. 2 správní řád) Vám poskytujeme vyjádření věcně příslušného odboru MPSV.

MPSV nerozhoduje o nárocích na dávky důchodového pojištění ani je nevyplácí.

Neposuzuje ani invaliditu pro prvostupňové ani druhostupňové řízení o žádosti o přiznání invalidního důchodu.

Orgánem příslušným k rozhodování o nárocích na dávky důchodového pojištění je pro osoby, které nejsou (popř. nebyly) příslušníky ozbrojených sil a sborů, Česká správa sociálního zabezpečení.

Invaliditu posuzuje Institut posuzování zdravotního stavu. Rozhoduje-li o důchodu orgán sociálního zabezpečení ministerstev vnitra, obrany nebo spravedlnosti, vydává Institut posuzování zdravotního stavu posudek o invaliditě na základě žádosti tohoto orgánu.

MPSV posuzuje invaliditu pouze pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění svými posudkovými komisemi.

Invaliditu lze posoudit pouze na základě žádosti o invalidní důchod. Posudek o invaliditě, tj. jestli vznikla, a v kladném případě o jaký jde stupeň, je podkladem pro

orgán příslušný rozhodovat o žádosti o invalidní důchod. Na jeho základě tento orgán žádost buď zamítne, pokud nejsou splněny podmínky nároku na invalidní důchod, tj. žadatel není invalidní nebo invalidní sice je, ale nesplnil potřebnou dobu pojištění pro nárok na invalidní důchod, nebo invalidní důchod příslušného stupně přizná a vyplácí, jsou-li pro to splněny zákonné podmínky. Zákon o důchodovém pojištění ani zákon o organizaci a provádění sociálního zabezpečení neumožňují vzdát se výplaty invalidního důchodu.

Z uvedeného vyplývá, že není možné, aby pojištěnec požádal pouze o posouzení, zda je invalidní, protože chce mít „status invalidního důchodce“, bez uplatnění žádosti o invalidní důchod, resp. o přiznání invalidního důchodu bez výplaty. V případě splnění podmínek nároku na invalidní důchod se jeho výplaty nelze vzdát.

Dále upozorňujeme, že o nárocích na dávky důchodového pojištění příslušníků ozbrojených sil a sborů rozhodují a provádějí jejich výplatu orgány sociálního zabezpečení ministerstev vnitra, obrany a spravedlnosti, a to mj. v případě, kdy jde o příslušníka ozbrojených sil a sborů který pobíral výsluhový příspěvek nebo příspěvek za službu podle zvláštních právních předpisů alespoň ke dni předcházejícímu dni vzniku nároku na důchod (§ 9 odst. 2 písm. b) bod 4 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů).

Pokud pojištěnec uplatňuje žádost o důchod u územní, resp. okresní správy sociálního zabezpečení, je povinen sdělit, zda pobírá výsluhový příspěvek. Pokud ho pobírá, je k rozhodnutí o žádosti příslušný orgán sociálního zabezpečení ministerstva vnitra, obrany nebo spravedlnosti a žádost se postupuje příslušnému orgánu k vyřízení.

Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů, nespadá do kompetence MPSV, můžeme však upozornit jeho § 160, který upravuje souběh výsluhového příspěvku s důchody. Při souběhu nároku na výplatu výsluhového příspěvku s nárokem na výplatu starobního důchodu ze základního důchodového pojištění nebo invalidního důchodu se výsluhový příspěvek vyplácí pouze tehdy, jestliže je vyšší než některý z uvedených důchodů, a to ve výši rozdílu mezi výsluhovým příspěvkem a důchodem. Rozdíl mezi výsluhovým příspěvkem a důchodem se zjišťuje ke dni přiznání starobního důchodu ze základního důchodového pojištění nebo invalidního důchodu anebo ke dni úpravy invalidního důchodu při změně stupně invalidity.

S pozdravem